

Preukazovanie pôvodu majetku

Anotácia: Účelom zákona č. 101/2010 Z. z. je upraviť podmienky a postup orgánov verejnej moci pri odnímaní majetku fyzickým a právnickým osobám, o ktorých súd v konaní podľa tohto zákona rozhodol, že majetok nadobudli z nelegálnych príjmov. Tento zákon spolu s jeho predchodcom sú účinné už takmer 15 rokov, a preto je vhodné skúmať, či sa naplnil účel týchto zákonov.

Kľúčové slová: preukazovanie pôvodu majetku, finančná polícia, prepadnutie majetku, spôsob nadobudnutia majetku, majetkové pomery.

1. Úvod

Preukazovanie pôvodu majetku bolo prvýkrát zakotvené v právnom poriadku v roku 2005 ako nástroj na zistenie a zhabanie majetku v dispozícii osôb, ktoré nevedeli preukázať jeho legálne nadobudnutie. Od roku 2005 si zákony upravujúce preukazovanie pôvodu majetku prešli viacerými zmenami, pričom ich spoločným menovateľom bola snaha o zefektívnenie ustanovení zákona, inými slovami povedané, od roku 2005 až doposiaľ nebolo súdom vyslovené, že by bol majetok nadobudnutý nelegálne, a že by prepadol v prospech štátu, vychádzajúc zo správ o činnosti Finančnej spravodajskej jednotky¹ a Správ Generálneho prokurátora SR o činnosti prokuratúry a poznatkoch prokuratúry o stave zákonnosti².

Legitímny cieľ, ktorý sleduje tento inštitút v podobe odčerpania nelegálne nadobudnutých príjmov, bol prezentovaný už v pôvodnom návrhu zákona z roku 2005 a následne aj v ďalších návrhoch zákonov. Je preto namieste otázka, nakoľko bol uvedený cieľ naplnený, a to za takmer 15 rokov od jeho prvého zakotvenia v právnom poriadku Slovenskej republiky. Zákon o preukazovaní pôvodu majetku mal zaplniť medzeru v právnom systéme Slovenskej republiky a vytvoriť právny rámec účinného postupu proti osobám neschopným hodnoverne preukázať pôvod a spôsob nadobudnutia svojho majetku. Trestné právo síce umožňuje nakladanie s majetkom, ktorý bol získaný z trestnej činnosti, avšak takéto dokazovanie častokrát kládlo na orgány činné v trestnom konaní a súdy veľké nároky pri znášaní dôkazného bremena, čo bolo považované za neúčinný postup. Rovnako sa neosvedčil ani postup podľa Občianskeho zákonníka a jeho ustanovení o bezdôvodnom obohatení, či podľa iných právnych predpisov, osobitne daňových. K rovnakému záveru došli aj iné vyspelé demokracie, ktoré sa rozhodli

¹ Uvedené stanovisko podporuje aj skutočnosť, že z informácií o činnosti Finančnej spravodajskej jednotky (FSJ) za roky 2011-2019 bolo v roku **2011** riešených 69 prípadov preverovania pôvodu majetku (z toho 1 podnet predložený prokurátorovi), v roku **2012** bolo riešených 65 prípadov (2 podnety predložené prokurátorovi), v roku **2013** bolo riešených 76 prípadov (prokurátorovi bolo podaných 5 podnetov), v roku **2014** bolo riešených 54 prípadov (7 podnetov podaných prokurátorovi), v roku **2015** bolo riešených 55 prípadov (z toho 3 podnety boli podané prokurátorovi) a v roku **2016** bolo riešených 27 prípadov (3 podnety podané prokurátorovi). Informácie o tom, koľko z uvedených podnetov dospelo do rozhodnutia súdu o prepadnutí majetku sú v súčasnosti dostupné. Zároveň v informáciách o činnosti FSJ už od roku 2017 až doposiaľ nie sú uvedené údaje o majetkovom preverovaní. Dostupné online na: <https://www.minv.sk/?informacie-o-cinnosti-1>.

² Zo správ o činnosti prokuratúry v rokoch 2013 – 2018 vyplýva, že od účinnosti zákona č. 101/2010 Z. z. bol podaný na súd 1 návrh, ostatné boli odložené alebo vrátené na došetrenie, v ostatných správach za roky 2014-2018 neboli uvedené žiadne číselné údaje, Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (GP SR) sa v správach obmedzil len na konštatovania, aké problémy vyvoláva v praxi zákon č. 101/2010 Z. z. Dostupné online na: <https://www.genpro.gov.sk/spravy-o-cinnosti-12b7.html>.

vzniknutý nedostatok nahradiť zavedením civilnej právnej úpravy umožňujúcej siahnuť na majetok, nadobudnutie ktorého nevie dotknutá osoba uspokojivo vysvetliť.

V tomto príspevku budeme analyzovať právnu úpravu preukazovania pôvodu majetku, jej vývoj až do súčasnej podoby, následne bude takisto podrobený analýze obsah samotného zákona aj vo svetle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) a neúspešné pokusy o novelizáciu momentálne účinného predpisu (o preukazovaní pôvodu majetku) až po jeho nahradenie novým zákonom a v neposlednom rade porovnáme slovenskú právnu úpravu preukazovania pôvodu majetku s právnym poriadkom Slovenskej republiky najbližším, s českým právnym poriadkom, kde bol novelizovaný zákon o dani z príjmov v roku 2016 za účelom dodatočného zdanenia nelegálnych príjmov.

2. História preukazovania pôvodu majetku v podmienkach SR

Zákon o preukazovaní pôvodu majetku bol prvýkrát prijatý v roku 2005, a to zákonom č. 335/2005 Z. z. s účinnosťou od 1. 9. 2005. Je vhodné spomenúť, že išlo o poslanecký návrh zákona, ktorý bol nakoniec podporený naprieč parlamentom. Predkladateľmi návrhu zákona boli poslanci Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) Robert Fico, Robert Kaliňák a Róbert Madej. Za prijatie zákona hlasovalo 114 poslancov NR SR.

Účelom zákona č. 335/2005 Z. z. bolo upraviť podmienky a postup orgánov verejnej moci pri odnímaní majetku fyzickým a právnickým osobám, o ktorých súd v konaní podľa tohto zákona rozhodol, že majetok nadobudli z nelegálnych príjmov. Podľa zákona sa tiež postupovalo v prípade uloženia peňažného trestu, trestu prepadnutia veci aj v prípade, ak súd rozhodol o prepadnutí časti majetku fyzickej či právnickej osoby a táto vlastnila majetok, ktorý nebolo možné postihnúť podľa Trestného zákona.³

Ako uviedol vo svojom príspevku aj Ján Šanta, „Práve účelom tohto zákona bolo upraviť podmienky a postup orgánov verejnej moci pri odnímaní nehnuteľného, hnutel'ného majetku, bytov a nebytových priestorov, iných majetkových práv a majetkových hodnôt, peňažných prostriedkov v hotovosti v slovenskej a cudzej mene, ako aj v zahraničí fyzickým a právnickým osobám, o ktorých súd v konaní podľa tohto zákona vyslovil, že majetok nadobudli z nelegálnych zdrojov. Podstatou tohto zákona bolo v prípade odôvodnených podozrení, nasvedčujúcich, že došlo k nadobudnutiu určitého majetku z nelegálnych zdrojov, najprv finančnou políciou v súčinnosti s inými subjektmi preskúmať príjmy, hodnotu majetku a spôsob nadobudnutia sporného majetku. V ďalšej fáze po obdržaní podnetu s relevantnými zisteniami od finančnej polície a po jeho preskúmaní spolu s dôkazmi bol prokurátor povinný požiadať osobu označenú v podnete o podanie vysvetlenia alebo o predloženie dôkazov o tom, akým spôsobom nadobudla sporný majetok. Následne takáto osoba bola povinná do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti prokurátora tejto žiadosti vyhovieť a predložiť listiny, resp. označiť iné dôkazy potvrdzujúce spôsob nadobudnutia majetku. Ak by prokurátor v odôvodnených prípadoch podal súdu návrh na začatie konania o vyslovenie nadobudnutia majetku z nelegálnych príjmov, obráteným dôkazným bremenom by odporca preukazoval na súde opak, v dôsledku čoho v prípade úspešnosti dokazovania odporcom by súd tento návrh prokurátora zamietol. V opačnom prípade by súd rozhodol o vyslovení nadobudnutia majetku z nelegálnych príjmov a jeho prepadnutie v prospech štátu.“⁴

Napriek tomu, že zákon č. 335/2005 Z. z. o preukazovaní pôvodu majetku bol schválený NR SR, jeho účinnosť bola v roku 2008 pozastavená ÚS SR. Dve skupiny

³ §1, §2 zákona č. 335/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.

⁴ ŠANTA, J. 2008. K stavu a niektorým príčinám nízkej efektivity postihu trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti. Justičná revue. Roč. 60, č. 5, str. 801 – 802.

poslancov NR SR (31 poslancov zastúpených JUDr. Jánom Drgoncom a 32 poslancov zastúpených JUDr. Katarínou Tóthovou) podali v septembri 2005 návrhy na Ústavný súd SR na začatie konania na vyslovenie nesúladu zákona s Ústavou SR. Ústavný súd uznesením zo 6. októbra 2005 spojil podania oboch skupín na spoločné konanie a rozhodol o pozastavení účinnosti zákona č. 335/2005 Z. z. o preukazovaní pôvodu majetku.⁵ V stručnosti možno nálezh ÚS SR (PL.ÚS29/05) charakterizovať tak, že bol vyslovený nesúlad zákona č. 335/2005 Z. z. s Ústavou Slovenskej republiky. Nesúlad spočíval najmä v neurčitosti pojmu „majetok nadobudnutý z nelegálnych príjmov“ a v porušení zákazu retroaktivity, čo v uvedenom prípade znamenalo možné spätné sankcionovanie za nemožnosť preukázania legálnych príjmov.

Následne bol dňa 14. 1. 2010 predložený NR SR vládny návrh zákona o preukazovaní pôvodu majetku predsedom vlády SR. Tento návrh bol predložený spolu s návrhom novely Ústavy SR (s ohľadom na nálezh ÚS SR č. PL.ÚS29/05), pričom jeho odôvodnenie bolo vyjadrené tým, že *„Návrh zákona je predkladaný súčasne s návrhom novely Ústavy Slovenskej republiky, ktorá sa týka otázok spojených s vlastníctvom zákonne nadobudnutého majetku a úpravy problematiky iných možných zásahov do vlastníckeho práva, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov alebo ak ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných. Vychádza z predpokladu, že každý vie preukázať pôvod svojich majetkových prírastkov.“*⁶ Nesúlad zákona č. 335/2005 Z. z. s Ústavou SR bol teda vyriešený v uvedenom čase novelizáciou Ústavy SR, a to konkrétne v čl. 20 ods. 1 a v čl. 50 ods. 5.

V poradí druhý zákon o preukazovaní pôvodu majetku, zákon č. 101/2010 Z. z., nadobudol účinnosť dňa 1. 1. 2011 spolu s ústavným zákonom č. 100/2010 Z. z. a je účinný až do dnešného dňa (zákon bol novelizovaný jedenkrát, a to prijatím zákona č. 125/2016 o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pri ktorom išlo len o terminologické zmeny).

Počas účinnosti zákona č. 101/2010 Z. z. boli pokusy o jeho novelizáciu a zároveň aj o jeho nahradenie. Išlo o návrhy zákonov z 9. 1. 2015, 23. 10. 2015, 29. 4. 2016, 10. 11. 2017 a 24. 4. 2019. Výsledok pri všetkých zákonoch však bol ten, že sa po 1. čítaní nepokračovalo v rokovaní o týchto návrhoch. Ich spoločnou črtou bol zámer sfunkčniť preukazovanie pôvodu majetku, ktorú ilustruje aj výňatok z dôvodovej správy k návrhu zákona z roku 2019, a to *„Hoci nový zákon č. 101/2010 Z. z. o preukazovaní pôvodu majetku v znení zákona č. 125/2016 Z. z. platí už 9 rokov a mal by byť pilierom boja proti korupcii, jeho dopad na tzv. veľké ryby je nulový a využíva sa len v prípadoch riešenia susedských sporov. Podľa medializovaných vyjadrení Generálnej prokuratúry SR možno zákon jednoducho obísť buď účelovým rozdelením majetku podozrivého ešte počas konania o preukazovaní jeho pôvodu, alebo využitím neobvyklých obchodných operácií. Na rozdiel od toho, v iných krajinách (napr. Rumunsko) je obdobný zákon funkčný a napomáha prešetrovaníu podvodov aj na najvyššej vládnej úrovni.“*⁷ Zaujímavosťou v prípade tohto návrhu, ktorým mal byť nahradený zákon č. 101/2010 Z. z. je, že jeho koncepcia, porovnateľne zavedená v roku 2016 v Českej republike, nespočíva v prepadnutí nelegálne nadobudnutého majetku v prospech štátu, avšak v dodatočnom zdanení nelegálnych príjmov, za ktoré bol tento majetok nadobudnutý. Takisto jeho koncepcia spočívala v uložení dodatočného určenia daňovej povinnosti prostredníctvom správcu dane, a nie orgánov

⁵ Nálezh Ústavného súdu SR č. PL.ÚS29/05, s. 43.

⁶ Dostupné online na: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=342087>.

⁷ Dostupné online na: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=466033>.

činných v trestnom konaní. Stručná analýza českej právnej úpravy bude rozobratá v ďalšej časti príspevku.

Je preto otázne, aký osud, s ohľadom na takmer 15 ročnú účinnosť, čaká zákon č. 101/2010 Z. z., teda či zostane stále v platnosti, bude novelizovaný alebo bude nahradený iným zákonom.

3. Analýza obsahovej stránky zákonov o preukazovaní pôvodu majetku

Zákon č. 335/2005 Z. z., ale takisto aj zákon č. 101/2010 Z. z. sú z obsahovej stránky, až na drobné výnimky, identické zákony, preto nebudú analyzované osobitne, avšak spoločne. Z ustanovení predmetných zákonov možno usúdiť, že ich účelom je zákonným spôsobom upraviť osobitný spôsob odnímania majetku osobám, ktoré nie sú schopné hodnoverným spôsobom preukázať legálne nadobudnutie, a aj legálny pôvod majetku, resp. majetkových prírastkov. Tieto zákony a ich osobná pôsobnosť sa vzťahuje na akúkoľvek osobu (fyzickú, ale aj právnickú), ktorá hodnoverným spôsobom nevie preukázať pôvod svojho majetku. Zákon č. 335/2005 Z. z., ale takisto aj zákon č. 101/2010 Z. z., bol zameraný najmä na osoby konajúce vo verejnom záujme, a to napr. ústavných činiteľov a vyšších štátnych funkcionárov, ale aj im spriaznené fyzické a právnické osoby, na ktoré by bol takýto majetok účelovo prevedený.

Konanie podľa zákonov č. 335/2005 Z. z. a zákona č. 101/2010 Z. z. nebolo zaradené medzi konanie trestné, aj napriek tomu, že sa vo všeobecnom ponímaní spája s nelegálnou činnosťou, ktorá sa častokrát premieta v rovine trestného práva (napr. trestné činy korupcie, drogové trestné činy alebo akékoľvek trestné činy, ktoré generujú nelegálny príjem). Z právnej konštrukcie zákona o preukazovaní pôvodu majetku možno nepriamo vyvodit' povinnosť každého vlastníka majetku, ktorého hodnota presahuje určitú sumu (v skoršom zákone vyjadrená táto suma ako 1000 násobok minimálnej mzdy a v neskoršom zákone ako 1500 násobok), preukázať pôvod svojich príjmov, teda preukázať, že svoje príjmy nadobudol v súlade so zákonom (legálne). Táto povinnosť sa vzťahuje na všetkých vlastníkov bez rozdielu, ak sa naplnia zákonom stanovené kritériá. Ustanovenie tejto povinnosti bolo odôvodnené záujmom Slovenskej republiky na tom, aby ústavná ochrana vlastníctva nebola zneužívaná a najmä, aby bol majetok na území Slovenskej republiky nadobúdaný len z legálnych, zákonne získaných príjmov či zdrojov. Charakter tohto zákona aj napriek spätosti s trestným právom je však civilný, čo je v súlade aj s Európskym dohovorom o ľudských právach a slobodách (ďalej len „Dohovor“) a Ústavou SR, nakoľko rozhodnutia civilných súdov o odnímaní majetku, u ktorého nevie dotknutá osoba preukázať legálny pôvod, sa orgánmi Dohovoru považujú za dovolenú kontrolu používania majetku v súlade so všeobecným záujmom. Takisto s prihliadnutím na netrestný charakter, uvedené zákony a úprava odnímania majetku neporušovala ani zákaz retroaktivity a ani neporušovala zásadu prezumpcie neviny, nakoľko v oblasti civilného práva nie sú výslovne zakázané.

Za zmienku nepochybne stojí **nález ÚS SR č. PL.ÚS29/05**, ktorý pozastavil účinnosť zákona č. 335/2005 Z. z., na základe ktorého bol neskôr prijatý zákon č. 101/2010 Z. z. Nález ÚS SR sa okrem iného vyjadroval aj k otázkam týkajúcim sa retroaktivity a prezumpcie neviny. V rozhodnutí je uvedené, že „*Ústavný súd v nadväznosti na uvedené aj pri zohľadnení argumentácie vlády ako vedľajšieho účastníka konania v zhode s navrhovateľmi konštatuje, že mimoriadne závažným nedostatkom napadnutého zákona je, že v zmysle definovaného účelu neupravuje (resp. ak, tak veľmi rámcovo) postup orgánov verejnej moci pri odnímaní majetku, t. j. podmienky a postup pri určovaní súvzťažnosti medzi dokázaným majetkovým rozdielom a konkrétnym majetkom, ktorý sa má odňať. Tento nedostatok má ústavný rozmer, pretože zákon o preukazovaní pôvodu majetku ako celok vnáša podľa názoru ústavného súdu*

neprimeraný stupeň právnej neistoty do oblasti ochrany základného práva vlastníť majetok a práva pokojne užívať majetok. Vytvára priestor na uplatnenie svojvôle aj tým, že pripúšťa výklad, v zmysle ktorého po preukázaní právne významného majetkového rozdielu podľa znenia zákona o preukazovaní pôvodu majetku možno odporcovi odňať akýkoľvek majetok v rámci celého majetku, ktorý patrí do jeho vlastníctva, v hodnote tohto majetkového rozdielu. Ako trest fyzickým osobám a právnickým osobám za ich nespôsobilosť preukázať spätne spôsob nadobudnutia majetku sa v mene „verejného záujmu“ zavádza neodôvodnený a ústavne nekonformný, resp. neznámy spôsob „odňatia majetku“ (jeho zbavenia, resp. prepadnutia), pričom k tomuto „odňatiu majetku“ dochádza postupom, ktorému chýbajú parametre zlučiteľné s koncepciou materiálne chápaného právneho štátu.“⁸

Ústavný súd zároveň skonštatoval, že „nesúladi zákona o preukazovaní pôvodu majetku s čl. 1 ods. 1 prvou vetou a s čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy SR nespočíval v nedostatkoch legislatívno-technickej povahy, ale v premietnutí jeho základnej koncepcie do jednotlivých inštitútov a ustanovení. Napadnutý zákon vychádzal z predpokladu neodstrániteľnej nefunkčnosti štandardných trestnoprávných a občianskoprávných prostriedkov boja s nelegálnym nadobúdaním majetku. Zákon porušil ústavný princíp právnej istoty, bol retroaktívny vo vzťahu k nadobudnutým právam a pripúšťal nadmerné zasahovanie do práva vlastníť majetok. Zásahy do vlastníckeho práva boli spojené s uložením novej nedostatočne identifikovanej povinnosti ad infinitum vedieť preukazovať pôvod majetku, pričom napadnutý zákon podľa názoru ústavného súdu neprimeraným spôsobom presúval dôkazné bremeno z orgánov verejnej moci na fyzické osoby a právnické osoby a v spojení s tým zavádzal nový, ústave neznámy spôsob prepadnutia majetku, ktorého realizácia nebola transparentná a napokon z jeho ustanovení vôbec nevyplývala.“⁹

Obsahová stránka zákonov č. 335/2005 Z. z. a zákona č. 101/2010 Z. z. je v prvom rade vymedzená povinnosťou subjektov, ktoré sa majú podieľať na zisťovaní a skúmaní informácií, ktoré by odôvodňovali postup skúmajúci legálnosť nadobudnutia nelegálne získaných príjmov. V zákonoch bola táto úprava vyjadrená tak, že „Ak má orgán verejnej moci dôvodné podozrenie, že majetok osoby bol nadobudnutý z nelegálnych príjmov, je to povinný bezodkladne písomne oznámiť službe finančnej polície Policajného zboru (ďalej len „finančná polícia“). Ak skutočnosti podľa prvej vety zistí pri výkone svojich právomocí finančná polícia, začne konať podľa tohto zákona z vlastného podnetu.“¹⁰ Táto povinnosť sa teda vzťahuje na všetky orgány, či by išlo o subjekty moci zákonodarnej, výkonnej alebo súdnej. Službou finančnej polície Policajného zboru sa rozumie **Národná jednotka finančnej polície**, ktorá realizuje činnosť na úseku preverovania pôvodu majetku podľa uvedených zákonov a zároveň aj **Finančná spravodajská jednotka (oddelenie preverovania majetku)**, ktorej rámec je vytvorený zákonom č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a zákonom č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore. Orgány verejnej moci teda na základe informácií, ktoré získavajú pri svojej činnosti z rôznych zdrojov, oznámia podozrenie o majetku osoby, ktorý mohol byť nadobudnutý nezákonným spôsobom, subjektom, a to buď Národnej jednotke finančnej polície alebo Finančnej spravodajskej jednotke. Ktorý subjekt by bol však na toto konanie príslušný, nie je zo zákonov č. 335/2005 Z. z. a č. 101/2010 Z. z. zrejmé.

Zároveň oznámenie o podozrení, že majetok osoby bol nadobudnutý z nelegálnych príjmov, musí byť kvalifikovaným podnetom, čo znamená, že musí spĺňať zákonom predpokladané náležitosti. V prvom rade musí byť označená osoba, ktorá oznámenie podáva,

⁸ Nález Ústavného súdu SR č. PL.ÚS29/05, s. 135.

⁹ Tamtiež, s. 136.

¹⁰ § 3 ods. 1 zákona č. 335/2005 Z. z. a zároveň aj zákona č. 101/2010 Z. z.

v zákone ďalej nazývaný ako „oznamovateľ“. Ďalej musí byť zrejmé, akej veci sa oznámenie týka, proti ktorej osobe smeruje a čo sa oznamuje. Oznamovateľ označí majetok, proti ktorému oznámenie smeruje a musí byť podpísané, a ak ho podáva právnická osoba, opatrené odtlačkom pečiatky.¹¹ Na žiadnom mieste sa však v zákone nenachádza ustanovenie, ktorým by sa poskytovala ochrana oznamovateľom, ako je tomu napríklad v prípade oznamovateľov protispoločenskej činnosti podľa zákona č. 54/2019 Z. z. Podľa nášho názoru je otázne, či sa dá subsidiárne použiť zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti na zákon č. 101/2010 Z. z., nakoľko podľa § 1 ods. 1 písm. a) zákona č. 54/2019 Z. z. upravuje podmienky poskytovania ochrany osobám v pracovnoprávnom vzťahu v súvislosti s oznamovaním kriminality **alebo inej protispoločenskej činnosti**. Inou protispoločenskou činnosťou sa podľa § 3 písm. c) zákona č. 583/2008 o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti rozumie aj konanie, ktoré nie je priestupkom alebo iným správnym deliktom, ale **pôsobí negatívne na spoločnosť**. Existencia nelegálnych príjmov nepochybne na spoločnosť negatívne pôsobí. Explicitné zakotvenie úpravy ochrany oznamovateľov v zákone č. 101/2010 Z. z. by preto do budúcnosti bol vhodným motivujúcim faktorom, na základe ktorého by mohli zákonom predpokladané subjekty oznamovať informácie o podozrení z nelegálnosti nadobudnutia majetku bez obavy o negatívny dosah poskytnutých informácií na ich život a nedochádzalo by k nejasnému výkladu zákona.

V prípade, ak oznámenie nespĺňa náležitosti, teda ak v ňom nie je uvedené meno, priezvisko a bydlisko oznamovateľa alebo obchodné meno alebo názov a sídlo oznamovateľa a proti ktorej osobe oznámenie smeruje a čoho sa týka, finančná polícia naň neprihliada.¹²

Doručením kvalifikovaného podnetu finančná polícia preskúmava príjmy, hodnotu majetku a spôsob nadobudnutia majetku osoby, proti ktorej podané oznámenie smeruje, ďalej takisto obstaráva podklady, vyžaduje vysvetlenia, zisťuje a zabezpečuje dôkazy potrebné na podanie podnetu na podanie návrhu na začatie konania o vyslovenie toho, že majetok bol najmenej o 1500-násobok minimálnej mzdy vyšší (v predošlom zákone o 1000-násobok minimálnej mzdy vyšší), ako preukázateľné príjmy.

Takisto je v zákone zakotvené právo finančnej polície požadovať vysvetlenie od každého, kto môže prispieť k objasneniu hodnoty majetku a spôsobu nadobudnutia majetku, vstupovať do každej prevádzkovej budovy, miestnosti alebo miesta slúžiaceho na podnikanie alebo inú hospodársku činnosť, ako aj do dopravných prostriedkov používaných na podnikanie na účely nazerania do dokumentov, zároveň nazeráť do evidencií, účtovných písomností, listín a iných dokladov, spisov a záznamov na technickom nosiči dát, robiť si z nich výpisy, odpisy a kópie a v neposlednom rade písomne žiadať od bánk a pobočiek zahraničných bánk správy, ktoré sa týkajú klientov bánk alebo pobočiek zahraničných bánk, aj keď sú predmetom bankového tajomstva. V rámci uvedených oprávnení finančnej polície však existujú **výnimky**, a to **povinnosť zachovávať mlčanlivosť** podľa osobitných predpisov,¹³ takisto sa nevzťahuje na osobu, ak ide o informáciu, ktorú získala o klientovi **v súvislosti s poskytovaním právnej pomoci** podľa osobitného predpisu (napr. právna pomoc advokáta) alebo ak by poskytnutie tejto informácie bolo v rozpore so záväzkami Slovenskej republiky podľa medzinárodnej zmluvy, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom alebo s právne záväznými aktmi Európskej únie. Rovnako sa tak výnimka vzťahuje aj na osobu, ktorá by tým porušila **spovedné tajomstvo** alebo tajomstvo informácie, ktorá jej bola ako osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou zverená ústne alebo písomne pod podmienkou, že zachová o nej mlčanlivosť. V neposlednom rade je v prípade podania vysvetlenia ustanovená výnimka, že vysvetlenie môže odmietnuť ten, kto

¹¹ § 3 ods. 2 zákona č. 335/2005 Z. z. a zároveň aj zákona č. 101/2010 Z. z.

¹² § 3 ods. 3 zákona č. 335/2005 Z. z. a zároveň aj zákona č. 101/2010 Z. z.

¹³ Zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

by ním spôsobil sebe alebo blízkej osobe **nebezpečenstvo trestného stíhania** alebo nebezpečenstvo postihu za priestupok. Zákonodarca na tomto mieste hovorí o podaní vysvetlenia, v prípade ktorého umožňuje výnimku, kedy osoba môže odmietnuť podať vysvetlenie, avšak na žiadnom inom mieste sa nehovorí už o zákaze sebaobviňovania v prípade edičnej povinnosti, či ide o legislatívny nedostatok alebo zámer zákonodarcu nie je zrejmé. Momentálne však platí, že sa táto výnimka nevzťahuje na povinnosť predložiť evidencie, účtovné písomnosti, listiny a iné doklady, spisy a pod.

V prípade vysvetľovania pôvodu majetku podľa tohto spôsobu zrejme nebude dostačujúce, ak osoba pri podaní vysvetlenia vyhlási, že majetok nadobudla z poctivých zdrojov, napríklad dlhoročným šetrením zo mzdy, výhrou v lotérii, dedením a pod., bez predloženia dôkazov o týchto tvrdeniach (napr. v prípade dedenia predložením osvedčenia o dedičstve). Analógiu použil zákonodarca s ustanovením zákona č. 154/200 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry. Ako príklad možno uviesť § 28, na ktorý odkazuje aj samotná dôvodová správa k zákonu č. 101/2010 Z. z. Okrem iného je v tomto ustanovení vymedzené relatívne širšie skúmanie majetkových pomerov aj na blízku osobu, a to tak, že *„Prokurátor je povinný deklarovať v majetkovom priznaní aj majetkové pomery svojho manžela, ktorý s ním žije v spoločnej domácnosti, a to aj vtedy, ak manželia uzavreli dohodu o zúžení alebo rozšírení zákonom určeného rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva alebo o správe spoločného majetku.“* Do akej hĺbky však skúmanie majetkových pomerov má zájsť, spočíva na voľnej úvahe orgánu aplikujúceho právo. Zákon č. 101/2010 Z. z. hĺbku žiadnym spôsobom nevymedzuje. Túto úvahu však ponecháva na úvahe subjektov, ktoré sa na zisťovaní podieľajú (finančná polícia a v konečnom dôsledku prokurátor).

V momente, kedy finančná polícia zabezpečí dôkazy o tom, že majetok bol najmenej o 1500-násobok (resp. v minulosti 1000-násobok) minimálnej mzdy vyšší ako preukázateľné príjmy, toto konanie postupuje do ďalšieho štádia, v ktorom finančná polícia podá prokurátorovi **podnet** na podanie návrhu na začatie konania o vyslovenie toho, že majetok bol najmenej o 1500-násobok minimálnej mzdy vyšší ako preukázateľné príjmy.

Aký rozsah dôkazov je v tomto štádiu potrebné získať, je v prvom rade na uvážení príslušníka finančnej polície (v konaní od doručenia oznámenia po podanie podnetu) a po podaní podnetu na uvážení prokurátora. Prokurátor má možnosť v prípade, ak považuje zistený skutkový stav za nedostatočný, požiadať o doplnenie alebo ďalšie preskúmanie príjmov finančnú políciu, ktorá je povinná žiadosti prokurátora vyhovieť. Následne, ak prokurátor považuje zistený skutkový stav za dostatočný, má povinnosť požiadať osobu označenú v podnete o podanie vysvetlenia alebo predloženia dôkazov o tom, akým spôsobom nadobudla majetok uvedený v podnete a hodnotu majetku. Zároveň v ďalšej vete zákonodarca ustanovuje povinnosť, že táto osoba je povinná žiadosti prokurátora vyhovieť do 30 dní od doručenia žiadosti. Na tomto mieste je vhodné spomenúť, že zatiaľ čo v prípade podania vysvetlenia pred orgánom finančnej polície má osoba právo vysvetlenie odmietnuť, ak by ním spôsobil sebe alebo blízkej osobe nebezpečenstvo trestného stíhania alebo nebezpečenstvo postihu za priestupok, v prípade, ak ju o vysvetlenie požiada prokurátor, je povinná tejto žiadosti vyhovieť, aj napriek tomu, že sa v zákone vysvetlením myslí najmä predloženie listín a označenie iných dôkazov potvrdzujúcich spôsob nadobudnutia majetku a jeho hodnotu a v prípade nevyhovenia žiadosti prokurátora je s neposkytnutím vysvetlenia spájaná podmienka, že prokurátor podá návrh na začatie konania o vyslovenie nadobudnutia majetku z nelegálnych príjmov za splnenia ďalšej kumulatívnej podmienky, a to, že zo zistených skutočností odôvodnene usudzuje, že hodnota majetku osoby označenej v podnete presahuje najmenej o 1500-násobok minimálnej mzdy preukázateľné príjmy, ktoré táto osoba mohla dosiahnuť.

Ďalším z dôležitých inštitútov je možnosť využitia **neodkladného opatrenia**,¹⁴ ktorým sa ukladá odporcovi, aby nenakladal s určitým majetkom v hodnote uvedenej prokurátorom v návrhu. Ide preto o zabezpečovací prostriedok, ktorý má slúžiť na to, aby osoba, ktorej majetok je predmetom konania o vyslovenie toho, že bol najmenej o 1500-násobok minimálnej mzdy vyšší ako preukázateľné príjmy, účelovo neprevádzala na iné osoby, prípadne aby neučinila takýto majetok inými právnymi úkonmi nedosiahnuteľným pre súdne rozhodnutie. Aj pri tomto inštitúte by *pro futuro* stálo za úvahu, či by nebolo vhodné, aby bolo možné rozhodnúť neodkladným opatrením nielen na základe návrhu prokurátora, nakoľko prokurátor sa o konaní dozvie až po tom, čo mu finančná polícia doručí podnet. Je nevyhnutné upozorniť na skutočnosť, že práve v časti konania, kedy finančná polícia skúma pôvod majetku, môže dôjsť k jeho účelovému prevádzaniu (už v tomto štádiu sa osoba, proti ktorej oznámenie smeruje, môže o oznámení a začatom preverovaní majetku dozvedieť) a práve v tomto štádiu by bolo v prípade potreby vhodné vydať neodkladné opatrenie, aby osoba nenakladala s určitým majetkom.

V ďalšej časti zákona č. 335/2005 Z. z. a zákona č. 101/2010 Z. z. je potom upravený len záver konania pred súdom, pričom je v nich uvedené, že „*Ak prokurátor v konaní pred súdom preukáže existenciu rozdielu vo výške minimálnej 1500-násobku minimálnej mzdy medzi preukázateľnými príjmami odporcu, ktoré mohol dosiahnuť a jeho skutočným majetkom, súd rozhodnutím vysloví, že tento majetkový rozdiel uvedený v návrhu podľa § 8 ods. 2 odporca nadobudol z nelegálnych príjmov a prepadá v prospech štátu. Ak v konaní pred súdom odporca preukáže opak, súd návrh podľa § 8 ods. 2 zamietne.*“ Z právnej konštrukcie dôkazného bremena vyplýva, že práve prokurátor je subjektom, ktorý znáša dôkazné bremeno. Zákonodarca sa v uvedenom čase mohol inšpirovať právnymi úpravami v zahraničí, a to napríklad **právnou úpravou Spojených štátov amerických**, kde sa popri inštitúte „*criminal forfeiture*“ (inštitút smerujúci „*ad personam*“) zaviedol aj inštitút „*civil forfeiture*“ (konanie zamerané na odňatie veci „*ad rem*“).¹⁵ Základná premisa, ktorá určuje rozdiel medzi uvedenými inštitútmi spočíva v tom, že prvý inštitút je zameraný na osobu a jej previnenie (s následným trestnoprávnym následkom), v dôsledku ktorého dôjde k odčerpaniu nelegálne nadobudnutého majetku a v prípade druhého inštitútu je konanie zamerané na samotný majetok, teda nie na osobu, ktorá by sa previnila jeho nadobudnutím (teda jej konanie nemá trestnoprávne relevantný následok, teda aj pri zistení nelegálne nadobudnutého majetku v prípade „*civil forfeiture*“ nemusí dôjsť k trestnému konaniu, ale len k civilnému). Zároveň je rozdielnym aj ponímanie dôkazného bremena, ktoré sa v prípade *criminal forfeiture* prejavuje v zásade dôkazu viny „bez dôvodných pochybností“ a v prípade *civil forfeiture* v zásade „prevahy dôkazov“ (*preponderance of evidence*). Prvá zo zmienených zásad nepochybne prináša vyššiu mieru dôkazov a je zložitejšou na dokazovanie. V neposlednom rade je rozdielnou skutočnosť, kto znáša dôkazné bremeno. V prípade *civil forfeiture* je na vlastníčkovi majetku, ktorý bol zaistený, aby dokázal, že majetok nadobudol legálne. Odlišným spôsobom je vymedzený subjekt, ktorý znáša dôkazné bremeno v prípade *criminal forfeiture*. V tomto prípade znáša dôkazné bremeno štát, ktorý disponuje najširším diapazónom oprávnení a je preto na ňom, aby dokázal vinu páchatel'a, čo možno charakterizovať pravidlom „nedokázaná vina je to isté ako dokázaná nevina.“¹⁶

Obdobne **Criminal Assets Recovery Act 1990** uplatňovaný v Novom Južnom Walese (Austrália) predpokladá, že ak osoba za posledných šesť rokov spáchala trestný čin s trestnou sadzbou viac ako päť rokov odňatia slobody, jej majetok podlieha konfiškácii v prípade,

¹⁴ § 324 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov.

¹⁵ Types of Federal Forfeiture. Dostupné na: <https://www.justice.gov/afp/types-federal-forfeiture>.

¹⁶ ČENTĚŠ J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné, Všeobecná a osobitná časť*. 2. vydanie, Bratislava, Vydavateľstvo Heuréka, s. 58.

ak nepreukáže, že majetok nadobudla v súlade s právom (zákonným spôsobom). Až v súvislosti s preukázaným trestným činom nastupuje „dôvodné podozrenie, že majetok osoby bol nadobudnutý nelegálne,“ a začína s tým súvisiace civilné konanie smerujúce v uvedenej spojitosti k návrhu na odňatie majetku.¹⁷

Tieto právne konštrukcie, ktoré upravujú odnímanie nelegálne nadobudnutého majetku sú zaujímavým inštitútom, ktorý bol už v prípade snáh o novelizáciu zákona č. 101/2010 Z. z. predostretý, avšak schválený nebol. Išlo nepochybne o zaujímavú zmenu nastavenia filozofických východísk pri preukazovaní pôvodu majetku, teda zmenu z preukazovania majetku, v prípade ktorej by dôkazné bremeno neznášal štát (prokurátor), ale osoba, proti ktorej oznámenie smeruje.

Samotné konanie na prvom stupni končí buď rozhodnutím súdu o vyslovení, že majetkový rozdiel uvedený v návrhu prokurátora odporca nadobudol z nelegálnych príjmov a prepadá v prospech štátu alebo ak odporca preukáže opak, návrh prokurátora súd zamietne. Na žiadnom mieste v zákone nie sú uvedené opravné prostriedky, či už riadne alebo mimoriadne, avšak vychádzame z toho, že ak zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie od momentu podania podnetu prokurátorom ustanovenia všeobecného predpisu o konaní pred súdom, teda ustanovenia zákona č. 160/1015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

4. Právna úprava preukazovania pôvodu majetku cez dodatočné zdanenie

Ako bolo načrtnuté v predošlej časti príspevku, v Českej republike sa v prípade preukazovania pôvodu majetku vybrali inou cestou, ako slovenský zákonodarca. Zákom č. 321/2016 Sb., ktorý nadobudol účinnosť 1. 12. 2016, a ktorým sa zmenili niektoré zákony v súvislosti s preukazovaním pôvodu majetku (zákon o daniach z príjmov a trestný zákonník), sa zaviedlo tzv. zdanenie nepreukázaných príjmov, ktoré spočíva v tom, že správca dane vyzve poplatníka k preukázaniu vzniku príjmov a ďalších skutočností súvisiacich s nárastom jeho majetku, spotrebou alebo inými výdavkami v prípade, ak má dôvodné pochybnosti, či príjmy poplatníka oznámené, ale tvrdené správcovi dane zodpovedajú nárastu jeho majetku a v druhom rade takisto mu nie sú známe skutočnosti, ktoré by nárast majetku ozrejmovali a po predbežnom posúdení dôjde k záveru, že rozdiel medzi týmito príjmami a nárastom majetku poplatníka presahuje 5 000 000 Kč. Z dôvodovej správy zo dňa 18. 5. 2015 k tomuto zákonu o preukazovaní pôvodu majetku možno vyvodit' záver, že účelom má byť efektívnejšie zdanenie nezdanených (zatajených alebo nepriznaných) príjmov. Dôvodová správa zároveň uvádza, že finančné úrady nemajú dostatok účinných nástrojov k preukazovaniu zatajovaných príjmov a ich následnému zdaneniu, čoho riešením je práve novelizácia zákona o dani z príjmov.

Poplatník musí v dobe, ktorá mu je určená správcom dane, preukázať skutočnosti požadované správcom dane vo výzve alebo musí preukázať, že skutočnosti nastali v období, u ktorého už uplynula lehota pre stanovenie dane. V tomto prípade ide však o zásadnú zmenu, ktorá sa týka dokazovania a to takú, že poplatník je subjektom konania, ktorý nesie dôkazné bremeno, je teda povinný adekvátnym spôsobom svoje tvrdenia podložiť. Na druhej strane je však nutné poznamenať, že ide aj o daňovú notoriету, že pri správe daní a pri daňovom konaní je to práve poplatník, kto znáša dôkazné bremeno, teda podľa zákona musí podať daňové priznanie včas a v správnej výške a potom musí byť zároveň schopný preukázať finančnému úradu skutočnosti relevantné pre stanovenie dane. Ak poplatník potom v reakcii na výzvu správcu dane nepreukáže skutočnosti, ktoré bol povinný uviesť v daňovom priznaní

¹⁷ Nález Ústavného súdu SR č. PL.ÚS29/05, s. 128.

a finančný úrad nemá dostatok dôkazov, pomocou ktorých by bol schopný stanoviť daň, môže finančný úrad stanoviť daň podľa pomôcok.

Sporným momentom uvedenej novelizácie je však stanovenie lehoty, dokiaľ môže finančný úrad vyrubiť daň, teda s akou spätnosťou. Podľa ustanovení § 38x ods. 5 v spojení s § 38y zákona o dani z príjmov správca dane síce nie je oprávnený vyzvať poplatníka výslovne k preukázaniu skutočností, ktoré nastali v prekludovanom zdaňovacom období (daň bude možné vypočítať len tri roky spätne pred začatím konania), v skutočnosti však poplatník nesie dôkazné bremeno aj za toto obdobie. Je tomu tak preto, lebo preklúzia u týchto skutočností nie je známa. Potom už je len na poplatníkovi, že príjmy, ktoré boli zistené napr. v roku 2019 bude musieť preukazovať skutočnosťami napríklad z roku 2000, kedy uvedený majetok nadobudol, avšak bez akéhokoľvek dôkazu (napr. darom bez listiny, ktorá by darovanie preukazovala).

Právnu úpravou z Českej republiky sa inšpirovala aj skupina poslancov, ktorá Návrhom na vydanie zákona o preukazovaní pôvodu príjmov a majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 1478 zo dňa 24. 4. 2019 chcela, aby bol zrušený zákon č. 101/2010 Z. z. a aby bol nahradený novým zákonom o preukazovaní pôvodu majetku, ktorý by koncepčne vychádzal z právnej úpravy v Českej republike. Z výňatku dôvodovej správy bolo k tomuto návrhu uvedené, že *„Hlavným cieľom návrhu zákona je preto zabezpečenie efektívneho odhaľovania zatajených či nezdanených príjmov a na ich základe nadobudnutého majetku a ich následné odobratie ústavne konformným spôsobom. Konanie, ktoré možno začať tak z úradnej povinnosti, ako aj na základe (neanonymného) podnetu tretej osoby, sa zameriava na preukázanie podozrivých príjmov a prípadne aj podozrivého majetku vrátane podchytenia neobvyklých obchodných operácií a účelového rozdeľovania majetku, pričom okrem dodatočného zdanenia nepriznaných príjmov ukladá správca dane ďalšiu sankciu vo výške 60 % alebo 80 % z hodnoty nepriznaných príjmov, čo sa spolu s dodatočne zaplatenou daňou prakticky rovná 100 % nepriznaných príjmov, resp. viac, ale v takom prípade sa uplatní korekčný mechanizmus. Primárne teda nejde o postihnutie majetku, ale príjmov, na základe ktorých bol tento majetok nadobudnutý, čo však sekundárne bude viesť k postihnutiu samotného nelegálneho majetku (napr. v podobe jeho zaistenia a daňovej exekúcie).“*¹⁸ Ako bolo však aj vyššie uvedené, tento návrh zákona nebol schválený. Akou mierou sa ukáže efektívnosť cesty „dodatočného zdanenia“ ukáže v Českej republike čas, ktorý nám posluží na úvahy o uvedenom spôsobe boja proti nelegálne nadobudnutému majetku.

5. Súhrn

Preukazovanie pôvodu majetku, ktoré bolo zavedené do právneho poriadku prostredníctvom dvoch identických zákonov počas svojej takmer 15 ročnej existencie nepriniesol účinné riešenie, ako efektívne bojovať s majetkom, ktorý bol nadobudnutý nelegálne. Aké sú dôvody toho, že tento zákon nevyvolal želané účinky, by malo byť na hodnotení subjektov aplikujúcich právo. Idea spočívajúca v preukazovaní pôvodu majetku, ktorý, ak by nesplňal predpoklady legálnosti, by bol odňatý, je z hľadiska účelu nepochybne vhodnou. Zostáva len veriť, že latinská právna zásada vyjadrená slovami *„Dormiunt aliquando leges, nunquam moriuntur“* (niekedy zákony odpočívajú, nikdy však neumierajú)¹⁹ je priam šitá aj na idey vyjadrené v zákone č. 101/2010 Z. z. a v blízkej budúcnosti opäť ožijú.

Cieľom tohto príspevku bolo stručným, ale výstižným spôsobom predostrieť legislatívnu minulosť zákonov o preukazovaní pôvodu majetku, analyzovať ich obsahovú

¹⁸ Dostupné na:

<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=7&ID=1478>.

¹⁹ KNAPP, V. 1995. *Teorie práva*. C. H. Beck, s. 114–115.

náplň a podrobiť ich kritike s ohľadom na budúcu právnu úpravu. V neposlednom rade sme poukázali aj na právnu úpravu Českej republiky, ktorá sa vydala odlišnou cestou. Zostáva len dúfať, že postrehy tohto príspevku opätovne otvoria diskusiu o legislatívne účinnej úprave preukazovania pôvodu majetku.

Literatúra

- ČENTÉŠ J. a kol. 2012. *Trestné právo procesné, Všeobecná a osobitná časť*. 2. vyd. Bratislava: Vydavateľstvo Heuréka, 864 s. ISBN 978-80-89122-76-9.
- KNAPP, V. 1995. *Teorie práva*. C. H. Beck, 248 s. ISBN 80-7179-028-1.
- ŠANTA, J. 2008. *K stavu a niektorým príčinám nízkej efektivity postihu trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti*. Justičná revue. Roč. 60, č. 5. ISSN 1335-6461.
- Nález Ústavného súdu SR č. PL.ÚS29/05.
- <https://www.minv.sk/?informacie-o-cinnosti-1>
- <https://www.minv.sk/?informacie-o-cinnosti-1>
- <https://www.genpro.gov.sk/spravy-o-cinnosti-12b7.html>
- <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=342087>
- <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=466033>
- <https://www.justice.gov/afp/types-federal-forfeiture>

Key words: proving the origin of property, financial police, forfeiture of property, ways of acquiring property, property relations

Summary

The aim of this paper was to present in a brief but concise way the legislative history of the laws regarding the proving the origin of property, to analyze their content and to subject them to criticism with regards to future legislation. Last but not least, we also pointed out to the legal regulation of the Czech Republic, which follows a different path. Hopefully, the observations concluded in this paper will encourage the discussion on the legislative and effective regulation of proving the origin of property.

*kpt. JUDr. Richard Kollarovič
vyšetrovateľ PZ Okresného riaditeľstva PZ
v Trnave
externý doktorand A PZ v Bratislave
tel.: 0961103689
e-mail: richard.kollarovic@minv.sk*

Recenzent: pplk. JUDr. Veronika Marková, PhD.